

A BIZOTTSÁG 68/2009/EK RENDELETE

(2009. január 23.)

a közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló 3821/85/EGK tanácsi rendeletnek a műszaki fejlődésre figyelemmel történő kilencedik kiigazításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló, 1985. december 20-i 3821/85/EGK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 17. cikke (1) bekezdésére,

mivel:

- (1) A 3821/85/EGK rendelet I. B. melléklete meghatározza a közúti közlekedésben használt menetíró készülékek kialakítására, vizsgálatára, beépítésére és felülvizsgálatára vonatkozó műszaki követelményeket.
- (2) A rendelet I. B. mellékletét további műszaki követelményekkel célszerű kiegészíteni annak érdekében, hogy az M1 és N1 kategóriájú járművekbe az említett mellékletben foglaltaknak megfelelő menetíró készülékeket lehessen beépíteni, egyúttal különös figyelmet szentelve a rendszer általában vett biztonságosságának és a 3821/85/EGK rendelet hatálya alá eső járművek esetében történő felhasználásának.
- (3) Az e rendeletben foglalt intézkedések összhangban vannak a 3821/85/EGK rendelet 18. cikke alapján létrehozott bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A 3821/85/EGK rendelet I. B. melléklete a következőképpen módosul:

1. Az I. fejezet a következő meghatározással egészül ki:

„rr) »adapter«: a menetíró készülék azon része, amely folyamatosan jelzi a jármű sebességét és/vagy a megtett távolságot, és amelyet:

- kizárólag olyan (a 70/156/EGK tanácsi irányelv II. melléklete szerinti) M1 és N1 kategóriájú járművekbe építenek be, amelyeket 2006. május 1-je és 2013. december 31-e között helyeztek vagy helyeznek első ízben forgalomba,

- akkor építenek be, ha mechanikai okokból nem építhető be más típusú meglévő mozgásérzékelő, jöllehet az megfelel az e mellékletben és e melléklet 1–11. függelékében foglalt előírásoknak,

- a járműegység és azon pont közé építenek be, ahol az integrált érzékelők vagy alternatív interfészek a sebességre és a megtett távolságra vonatkozó impulzusokat generálják.

A járműegység szemszögéből az adapter viselkedése ugyanolyan, mintha a járműegységre egy, az e mellékletben és e melléklet 1–11. függelékében foglalt előírásoknak megfelelő mozgásérzékelőt csatlakoztatnának.

Az ilyen adaptereknek a fent leírt járművekbe történő beépítésével lehetővé válik, hogy az e mellékletben foglalt valamennyi követelménynek megfelelő járműegységet építsenek be és azt megfelelően alkalmazzák.

Az ilyen járművek esetében a menetíró készüléknek a szükséges kábelek, az adapter és a járműegység is részét képezi.”

2. Az V. fejezet 2. pontjában a 250. számú követelmény helyébe a következő szöveg lép:

„250. A plaketten legalább a következő adatokat fel kell tüntetni:

- az elismert szerelő vagy műhely neve, címe vagy cégneve,

- a jármű jellemző együtthatója, »w = ... imp/km« formában,

- a menetíró készülék állandója, »k = ... imp/km« formában,

- a gumiabroncsok tényleges kerülete, »l = ... mm« formában,

- a gumiabroncs mérete,

- az az időpont, amikor a jármű együtthatóját meghatározták és a gumiabroncsok kerületét megmérték,

⁽¹⁾ HL L 370., 1985.12.31., 8. o.

- a jármű alvázszáma,
- a jármű azon része, amelybe adott esetben az adaptert beépítik,
- a jármű azon része, amelybe a mozgásérzékelőt beépítik, ha az nincs összekötve a sebességváltóval, illetve nem alkalmaznak adaptert,
- az adaptert és a járműnek az adapter bejövő impulzusait küldő részét összekötő kábel színe,
- az adapterbe épített mozgásérzékelő sorozatszámára.”

3. Az V. fejezet 2. pontja az alábbi követelménnyel egészül ki:

„— 250a.

- Az adapterrel felszerelt és az olyan járművek esetében, amelyekben a mozgásérzékelő nincs összekötve a sebességváltóval, a beépítési plakettet a beépítéssel egy időben kell felerősíteni. Minden más esetben az új információt tartalmazó plakettet a beépítést követő felülvizsgálat alkalmával kell felerősíteni.”

4. A rendelet az e rendelet mellékletében szereplő 12. függelékkel egészül ki.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet a kihirdetését követő hat hónap elteltével kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2009. január 23-án.

a Bizottság részéről
Antonio TAJANI
alelnök

MELLÉKLET

12. függelék

AZ M1 ÉS N1 KATEGÓRIÁJÚ JÁRMŰVEKBE ÉPÍTENDŐ ADAPTER LEÍRÁSA

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Rövidítések és referenciadokumentumok	5
1.1.	Rövidítések	5
1.2.	Szabványhivatkozások	5
2.	Az adapter általános jellemzői és funkciói	5
2.1.	Az adapter általános jellemzői	5
2.2.	Funkciók	6
2.3.	Biztonság	6
3.	A menetíró készülékre vonatkozó követelmények adapter alkalmazása esetén	6
4.	Az adapter kialakítására vonatkozó funkcionális követelmények	7
4.1.	A bejövő sebességimpulzusok közvetítése és átalakítása	7
4.2.	A bejövő impulzusok továbbítása a beépített mozgásérzékelő felé	7
4.3.	A beépített mozgásérzékelő	7
4.4.	Biztonsági előírások	7
4.5.	Teljesítményjellemzők	7
4.6.	Anyagok	7
4.7.	Jelölések	8
5.	A menetíró készülék beépítése adapter alkalmazása esetén	8
5.1.	Beépítés	8
5.2.	Ólomzárak elhelyezése	8
6.	Ellenőrzés, felülvizsgálat és javítások	8
6.1.	Időszakos felülvizsgálatok	8
7.	A menetíró készülék típusjövahagyása adapter alkalmazása esetén	9
7.1.	Általános szempontok	9
7.2.	Funkcionális tanúsítvány	9

1. RÖVIDÍTÉSEK ÉS REFERENCIADOKUMENTUMOK

1.1. Rövidítések

TBD Meghatározandó

VU Járműegység

1.2. Szabványhivatkozások

ISO 16844-3 Közúti járművek – Tachográf rendszerek – 3. rész: Mozgásérzékelő interfész

2. AZ ADAPTER ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI ÉS FUNKCIÓI

2.1. Az adapter általános jellemzői

ADA_001

Az adapter feladata, hogy folyamatosan biztonságos mozgásadatokat szolgáltatson a vele összeköttetésben álló járműegységnek a jármű sebességéről és a megtett távolságról.

Az adaptert csak azon járművek esetében kell alkalmazni, amelyeket e rendelet értelmében menetíró készülékkel kell felszerelni.

Adaptert csak olyan, az (rr) pontban meghatározott járműkategóriák esetében építenek be és alkalmaznak, amelyekbe mechanikai okokból nem építhető be más típusú meglévő mozgásérzékelő, amely egyébként megfelel e melléklet és e melléklet 1–11. függelékében foglalt előírásoknak.

A mozgásérzékelő – az e melléklet 10. függelékében (3.1. pont) foglaltaktól eltérően – nem csatlakozik mechanikusan a jármű mozgó alkatrészeihez, hanem az integrált érzékelők vagy alternatív interfészek által a sebességre és a megtett útra vonatkozóan generált impulzusokat fogadja.

ADA_002 A típusjövahagyással rendelkező mozgásérzékelőt (megfelelően e melléklet VIII. fejezetének: A menetíró készülék és a tachográf-kártyák típusjövahagyása) az adapter burkolatán belülré kell beépíteni, ahol egy, a beépített mozgásérzékelő számára továbbítandó impulzusokat előállító impulzusátalakító is helyet foglal. A beépített mozgásérzékelő a járműegységhez kapcsolódik, így a járműegység és az adapter közötti interfész megfelel az ISO 16844-3 szabványban foglalt előírásoknak.

2.2. Funkciók

ADA_003 Az adapter a következő funkciókat látja el:

- a bejövő sebességimpulzusok közvetítése és átalakítása,
- a bejövő impulzusok továbbítása a beépített mozgásérzékelő felé,
- a mozgásérzékelő valamennyi funkciója, valamint a járműegység biztonságos mozgásadatokkal történő ellátása.

2.3. Biztonság

ADA_004 Az adapter biztonsági tanúsítása nem a mozgásérzékelőkre vonatkozó, az e melléklet 10. függelékében meghatározott általános biztonsági célok alapján történik. E helyett az e függelék 4.4. pontjában meghatározott biztonsági vonatkozású követelményeket kell alkalmazni.

3. A MENETÍRÓ KÉSZÜLÉKRE VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK ADAPTER ALKALMAZÁSA ESETÉN

Az ebben és a következő fejezetekben foglalt követelmények arra vonatkoznak, hogy adapter alkalmazása esetén miként kell az e mellékletben foglalt előírásokat értelmezni. Az érintett előírások száma zárójelben szerepel.

ADA_005 Ha e függelék másként nem írja elő, az adapterrel felszerelt járművekben használt menetíró készüléknek meg kell felelnie e melléklet valamennyi előírásának.

ADA_006 Adapter alkalmazása esetén a menetíró készüléknek a szükséges kábelek, az adapter (a mozgásérzékelő helyett) és a járműegység is részét képezi (001).

ADA_007 A menetíró készülék esemény-, illetve hibafelderítő funkciója az alábbiak szerint módosul:

- Az „áramellátás megszakadása” eseményt a járműegység abban az esetben váltja ki, amikor a berendezés nincs a kalibrálási üzemmódban, és a beépített mozgásérzékelő bármely áramkimaradása meghaladja a 200 milliszekundumot (066),
- Az adapter bármely 200 ms-ot (milliszekundum) meghaladó áramkimaradása ugyanilyen hosszúságú áramkimaradást eredményez a beépített mozgásérzékelőben. Az adapter megszakadási küszöbértékét a gyártó cégnek kell meghatároznia.
- A „mozgásra vonatkozó adatok hibája” eseményt a járműegység abban az esetben váltja ki, ha megszakad a normál adatfolyam a beépített mozgásérzékelő és a járműegység között, illetve amennyiben hiba lép fel az adatintegritásban vagy adathitelesítésben a beépített mozgásérzékelő és a járműegység közötti adatszere alatt (067),
- A „biztonság feltörésének kísérlete” eseményt a járműegység minden más, a beépített mozgásérzékelő biztonságát érintő eseménykor kiváltja, amikor a berendezés nincs a kalibrálási üzemmódban (068),
- A „menetíró készülék hibája” eseményt a járműegység a beépített mozgásérzékelő bármely hibája esetén kiváltja, amikor a berendezés nincs a kalibrálási üzemmódban (070).

ADA_008 A menetíró készülék az adapternek a beépített mozgásérzékelővel kapcsolatos hibáit érzékeli (071).

ADA_009 A járműegység-kalibrálási funkció lehetővé teszi a beépített mozgásérzékelő automatikus összekapcsolását a járműegységgel (154, 155).

ADA_010 Az e melléklet 10. függelékének a járműegység általános biztonsági követelményeiről szóló részében szereplő „mozgásérzékelő” és „érzékelő” kifejezések a beépített mozgásérzékelőre vonatkoznak.

4. AZ ADAPTER KIALAKÍTÁSÁRA VONATKOZÓ FUNKCIONÁLIS KÖVETELMÉNYEK

4.1. A bejövő sebességimpulzusok közvetítése és átalakítása

ADA_011 Az adapter bemeneti interfésze a jármű sebességét és a megtett távolságot jelző impulzusokat képes fogadni. A bejövő impulzusok elektromos jellemzői: a gyártó által meghatározandó. A csak az adapter gyártója és az adapter beépítését végző elismert műhely számára ismert beállításoknak adott esetben lehetővé kell tenniük az adapter bemeneti oldalának megfelelő összekötését a járművel.

ADA_012 Az adapter bemeneti interfészének adott esetben képesnek kell lennie a bejövő sebességimpulzusok impulzusszámának egy rögzített tényezővel történő felszorozására, illetve leosztására, ily módon az e mellékletben meghatározott „Kfactor” tartományba (4 000–25 000 imp/km) konvertálva a jelet. Ezt a rögzített tényezőt csak az adapter gyártója vagy az adapter beépítését végző elismert műhely táplálhatja be.

4.2. A bejövő impulzusok továbbítása a beépített mozgásérzékelő felé

ADA_013 A bejövő, adott esetben a fentiek szerint átalakított impulzusokat olyan módon kell a beépített mozgásérzékelőnek továbbítani, hogy az minden bejövő impulzust érzékeljen.

4.3. A beépített mozgásérzékelő

ADA_014 A beérkező jelek működésbe hozzák a beépített mozgásérzékelőt, amely a jármű mozgását olyan pontosan leíró mozgásadatokat hoz létre, mintha mechanikus kapcsolatban állna a jármű valamely mozgó alkatrészével

ADA_015 A járműegység a beépített mozgásérzékelő azonosító adatait használja az adapter azonosítására (077),

ADA_016 A beépített mozgásérzékelőben tárolt beépítési adatok minősülnek az adapter beépítési adatainak (099).

4.4. Biztonsági előírások

ADA_017 Az adapter burkolatát úgy kell kialakítani, hogy azt ne lehessen felnyitni. Annak érdekében, hogy a fizikai manipulálási kísérletek könnyen észrevehetőek legyenek (pl. szemlével, ld. ADA_035), az adapter burkolatát ólomzárral le kell zárni.

ADA_018 A beépített mozgásérzékelőt csak az adapter burkolatán elhelyezett ólomzár(ak) vagy az érzékelőt és az adapter burkolatát összekötő ólomzár feltörésével lehet eltávolítani (ld. ADA_035).

ADA_019 Az adapter biztosítja, hogy a mozgási adatokat kizárólag az adapter bemenetén keresztül lehessen lehívni és feldolgozni.

4.5. Teljesítményjellemzők

ADA_020 Az adapter a(z) (a gyártó által meghatározandó, a beépítés helyének függvényében) terjedő hőmérséklet-tartományban teljes mértékben működőképes (159).

ADA_021 Az adapter 10–90%-ig terjedő páratartalomnál teljes mértékben működőképes (160).

ADA_022 Az adaptert óvni kell a túlfeszültségtől, az energiaellátás polaritásának felcserélésétől és a rövidzárlatoktól (161).

ADA_023 Az adapter az elektromágneses kompatibilitás tekintetében megfelel a 72/245/EGK tanácsi irányelvnek a műszaki fejlődéshez való hozzáigazításáról szóló 2006/28/EK bizottsági irányelvnek (*), valamint az adaptert védeni kell az elektrosztatikus kisülésektől és tranziens áramoktól (162).

4.6. Anyagok

ADA_024 Az adapter megfelel a(z) (a gyártó által meghatározandó, a beépítés helyének függvényében) érintésvédelmi osztálynak (164, 165).

ADA_025 Az adapter borításának színe sárga.

(*) HL L 65., 2006.3.7., 27. o.

4.7. Jelölések

- ADA_026 Az adapterre leíró plakettet kell helyezni, amelyen a következő adatok szerepelnek (169):
- az adapter gyártójának neve és címe,
 - a gyártói alkatrészek száma és az adapter gyártási éve,
 - az adapter vagy azt tartalmazó menetíró készülék típusának jóváhagyási jele,
 - az adapter beépítésének időpontja,
 - azon jármű alvászámát, amelybe az adaptert beépítették.
- ADA_027 A leíró plaketten továbbá a következő adatok is szerepelnek (amennyiben azok nem olvashatók le közvetlenül a beépített mozgásérzékelő borításáról):
- a beépített mozgásérzékelő gyártójának neve,
 - a gyártói alkatrészek száma és a beépített mozgásérzékelő gyártási éve,
 - a beépített mozgásérzékelő jóváhagyási jele.

5. A MENETÍRÓ KÉSZÜLÉK BEÉPÍTÉSE ADAPTER ALKALMAZÁSA ESETÉN

5.1. Beépítés

- ADA_028 A járművekbe szerelendő adaptereket csak járműgyártók részére, illetve a tagállamok illetékes hatóságai által jóváhagyott és digitális tachográfok beépítésére, aktiválására, illetve kalibrálására feljogosított műhelyek részére szállítják ki.
- ADA_029 Az adaptert beépítő jóváhagyott műhely beállítja a bemeneti interfészt és – adott esetben – kiválasztja a bemeneti jel konverziójának arányát.
- ADA_030 Az adaptert beépítő jóváhagyott műhely ólomzárral zárja le az adapter borítását.
- ADA_031 Az adaptert lehetőleg a járműnek az adapter bejövő impulzusait küldő részéhez legközelebbi helyen kell beszerezni.
- ADA_032 Az adapter tápkábele piros (pozitív) és fekete (föld).

5.2. Ólomzárak elhelyezése

- ADA_033 Az ólomzárak felhelyezésére az alábbi követelmények vonatkoznak:
- az adapter borítását ólomzárral látják el (ld. ADA_017),
 - a beépített érzékelő borítását ólomzárral kell összekötni az adapter borításával, kivéve, ha a beépített érzékelő egyébként sem távolítható el az adapter borítását lezáró ólomzár(ak) feltérése nélkül (ld. ADA_018),
 - az adapter borítása ólomzárral kapcsolódik a járműhöz,
 - az adaptert és az adapter bejövő impulzusait küldő berendezést összekötő elemet – az ésszerűség határain belül – mindkét végén ólomzárral kell lezárni.

6. ELLENŐRZÉS, FELÜLVIZSGÁLAT ÉS JAVÍTÁSOK

6.1. Időszakos felülvizsgálatok

- ADA_034 Adapter alkalmazása esetén a menetíró készülék minden időszakos felülvizsgálata alkalmával (az I. B. melléklet VI. fejezetében szereplő 256–258. követelménynek megfelelően) az alábbiakat kell ellenőrizni (257):
- szerepel-e a típus-jóváhagyási jel az adapteren,
 - az adapteren lévő ólomzárak és az adapter csatlakozásainak sértetlensége,

- az adaptert a beépítési plaketten szereplők adatoknak megfelelően építették-e be,
- az adaptert a gyártója, illetve a járműgyártó által meghatározott módon építették-e be,
- jóváhagyták-e a vizsgált járműre vonatkozóan adapter beépítését.

7. A MENETÍRÓ KÉSZÜLÉK TÍPUSJÓVÁHAGYÁSA ADAPTER ALKALMAZÁSA ESETÉN

7.1. Általános szempontok

- ADA_035 A menetíró készüléket az adapterrel együtt kell jóváhagyásra benyújtani (269).
- ADA_036 Bármely adapter benyújtható saját vagy menetíró készülék részeként történő típusjóváhagyás céljából.
- ADA_037 Ilyenkor azonban az adaptert érintő funkcionális vizsgálatokat is végeznek. Az egyes vizsgálatok kedvező eredményeit megfelelő tanúsítvány állapítja meg (270).

7.2. Funkcionális tanúsítvány

- ADA_038 Az adapterre, illetve adaptert tartalmazó menetíró készülékre vonatkozó funkcionális tanúsítványt az adapter gyártója részére csak akkor lehet kiadni, ha az adott készülék az alábbi funkcionális alapvizsgálatok közül valamennyinek megfelelt.

Szám	Vizsgálat	Leírás	Kapcsolódó követelmények
1.	Adminisztratív vizsgálat		
1.1.	Dokumentáció	Az adapter dokumentációjának helyessége	
2.	Szemle		
2.1.	Az adapter megfelelése a dokumentációnak		
2.2.	Az adapter azonosítói/jelzései		ADA_026, ADA_027
2.3.	Az adapterhez felhasznált anyagok		163–167 ADA_025
2.4.	Ólomzárak elhelyezése		ADA_017, ADA_018, ADA_035
3.	Működési vizsgálatok		
3.1.	A sebességimpulzusok továbbítása a beépített mozgásérzékelő felé		ADA_013
3.2.	A bejövő sebességimpulzusok közvetítése és átalakítása		ADA_011, ADA_012
3.3.	A sebesség mérésének pontossága		022–026
4.	Környezeti vizsgálatok		
4.1.	A gyártó által végzett vizsgálat eredményei	A gyártó környezeti vizsgálatának eredményei	ADA_020, ADA_021, ADA_022, ADA_023, ADA_024
5.	EMC-vizsgálatok		
5.1.	Sugárzás-kibocsátás és szuszceptibilitás	a 2006/28/EK irányelv betartásának ellenőrzése	ADA_023
5.2.	A gyártó által végzett vizsgálat eredményei	A gyártó környezeti vizsgálatának eredményei	ADA_023